



Győri Ítéltábla

Az ügy száma:

Pf.I.20.148/2023/8.

A felperesek:

Felperes1 (cím2) I. rendű

Felperes2 (Cím4) II. rendű

Felperes3 (cím4) III. rendű

A felperesek képviselője:

dr. Marcingós László Ügyvédi Iroda - ügyintéző: dr. Marcingós László ügyvéd

(cím8)

Az alperesek:

Alperes1 (cím1) I. rendű

Alperes2 (cím3) II. rendű

Alperes3 (cím5) III. rendű

Alperes4 (cím10) IV. rendű

Az I. rendű, a II. rendű és a IV. rendű alperes képviselője:

Herczeg & Gyürky Ügyvédi Társulás, dr. Gyürky Éva Júlia ügyvéd

(cím11)

A per tárgya:

szerződés érvénytelenségéből származó igény

Az elsőfokú bíróság neve és fellebbezéssel támadott határozatának száma:

Veszprémi Törvényszék 3.P.20.721/2022/27/III.

A fellebbezést előterjesztő fél és a fellebbezés sorszáma:

felperesek, 28., kiegészítve Pf/4. és Pf/5. számon

Í t é l e t

Az ítéltábla

- a felperesek előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése iránti kérelmét,
- eljárás felfüggesztése iránti kérelmét, valamint
- az eljárás szabálytalansága miatt előterjesztett kifogását elutasítja;
- az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felpereseket, hogy tizenöt napon belül személyenként fizessenek meg az I. r., a II. r. és a IV. r. alpereseknek, mint együttesen jogosultaknak 190.500 – 190.500 (százkilencvenezer-ötszáz – százkilencvenezer-ötszáz) forint másodfokú perköltséget, s viseljék saját költségeiket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] Az elsőfokú bíróság által megállapított, és a fellebbezés elbírálása során is irányadó tényállás szerint az I. r. felperes és a III. r. alperes az I. r. és a II. r. alperesekhez 2007-ben fordult kölcsönigényléssel. 2007. november 21-én az I. r. felperes, majd 2007. december 1-jén az I. r. felperes és a III. r. alperes együttesen kockázatfeltáró nyilatkozatot írtak alá, majd 2007. december 13-án közjegyzői közjegyző előtt 1038/2007. számon közjegyzői okirat keletkezett, melyből kitűnik, hogy az alperesek, mint hitelezők, továbbá az I. r. felperes, mint adós és zálogkötelezett, és a III. r. alperes, mint adós ingatlan

jelzálogjoggal biztosított, devizában nyilvántartott jelzálog-típusú hitel kölcsönszerződést kötöttek (ügyletazonosító: 1100656). A II. r. alperes a közjegyzői okiratban meghatározott összegben és feltételekkel az I. r. felperes és a III. r. alperes, mint egyetemlegesen jogosultak részére svájci frankban (CHF) nyilvántartott jelzáloghitel nyújtására vállalt kötelezettséget alapított zálogjog fedezet mellett. Az I. r. felperes és a III. r. alperes egyetemlegesen vállalta, hogy a kölcsönt és annak járulékait megfizeti. A szerződés I.1. pontja értelmében a kölcsön összege 22.000.000 forint, annak devizában megállapítása a folyósítás napján érvényes, az I. r. alperes által alkalmazott deviza vételi árfolyamon történik, amelyről a II. r. alperes az I. r. felperest és a III. r. alperest a folyósítási értesítő megküldésével tájékoztatja. A kölcsön folyósítására forint pénznemben (HUF) került sor, annak deviza összegét a bank a folyósítás napján érvényes, az általa alkalmazott deviza vételi árfolyamon állapítja meg. Az I. r. felperes és a III. r. alperes a devizában nyilvántartott kölcsön forint ellenértékének megfelelő összeg, annak járulékai és késedelmi kamat megfizetésére vállaltak kötelezettséget.

A törlesztőrészlet összege a 2007. december 12-én alkalmazott deviza eladási árfolyam figyelembevételével 592,2 CHF. Az egyes fizetendő törlesztőrészletek forint összegét a II. r. alperes az I. r. alperes által alkalmazott, az esedékesség napját megelőző napon érvényes deviza eladási árfolyam alapján határozza meg.

A kölcsön biztosítékaul szolgált az 1/1-ed arányban az I. r. felperes tulajdonát képező helységi helyrajzi számlú ingatlan.

[2] E szerződést 2011. január 25-én a szerződő felek akként módosították, hogy az I. r. felperes és a III. r. alperes fennálló tartozásukat (amelynek összege 2011. január 24-én 146.354,44 CHF) 2011. február 4-étől 2012. január 4-ig úgy kötelesek törleszteni, hogy ezen időszak, mint fix törlesztési időtartam alatt a törlesztő részletek havi összege 2011. augusztus 3-áig 75.000 forint, majd 2011. augusztus 4-étől 140.000 forint. 2012. január 4-étől az I. r. felperes és a III. r. alperes az eredeti szerződés alapján fizetendő törlesztőrészletek mellett egyetemlegesen kötelesek megfizetni a fix törlesztési időtartam alatt meg nem fizetett törlesztő részleteknek a hitelező által az időközben bekövetkezett hiteldíj- és árfolyamváltozásokra is figyelemmel megállapított összegét.

A szerződő felek az említett szerződést a 11036/Ü/629/2012/1. számú közjegyzői okiratba foglaltan 2012. április 19-én ismételten módosították, melynek oka az volt, hogy a jelzálogjoggal terhelt ingatlan ajándékozás jogcímén a II. r. felperes tulajdonába került, azzal, hogy egyidejűleg az I. r. felperes javára holtig tartó haszonélvezeti jogot alapítottak. A kötelemben a II. r. felperes zálogkötelezett minőségbe került.

[3] Az I. r. felperes további kölcsönigényléssel is fordult az I. r. és a II. r. alperesekhez, s ennek során 2008. január 18-án újabb kockázatfeltáró nyilatkozatot írt alá. 2008. február 26-án az I. r. felperes, mint adós/zálogkötelezett, valamint az I. r. alperes, mint meghatalmazott által képviselt II. r. alperes között devizában nyilvántartott jelzálog-típusú kölcsönszerződés jött létre (ügyletazonosító: 1125571); a szerződést közjegyző2 közjegyző foglalta közokiratba.

Az I. r. és a II. r. alperes hitelezők kötelezettséget vállaltak arra, hogy a közjegyzői okiratban meghatározott összegben és feltételekkel az adósok, mint egyetemlegesen jogosultak részére

svájci frankban nyilvántartott jelzáloghitelt nyújtanak a közjegyzői okiratban megjelölt ingatlanon alapított jelzálogjog fedezet mellett. Az I. r. felperes tudomásul vette, hogy a szerződés alapján nyújtott kölcsön, annak ügyleti kamata és kezelési költsége, továbbá a késedelmi kamat és az egyéb költségek a folyósítást követően devizában kerülnek megállapításra. E kölcsön összege 22.500.000 forint volt, azzal, hogy annak devizában megállapítása a folyósítás napján érvényes, az I. r. alperes által alkalmazott devizavételi árfolyamon történik, amelyről a II. r. alperes az I. r. feleprest a folyósítási értesítő megküldésével tájékoztatja. Az I. r. felperes a devizában nyilvántartott kölcsönnek az esetleges árfolyamváltozások figyelembevételével megállapított forint ellenértéknek megfelelő összeg, valamint ennek járulékai és késedelmi kamat megfizetésére vállalt kötelezettséget.

A közjegyzői okirat aláírásának napján a bank által 2008. február 25-én alkalmazott deviza eladási árfolyamon törlesztő részlet összege 563 CHF volt, az egyes fizetendő törlesztő részletek forint összegét pedig a hitelező a bank által alkalmazott, az esedékesség napját megelőző napon érvényes deviza eladási árfolyamon határozza meg.

A kölcsön biztosítékát képezte a helység1 belterület helyrajzi szám1 alatti ingatlan.

E kölcsönszerződést 2012. április 19-én a felek ugyancsak módosították, tekintettel arra, hogy az ingatlan tulajdonjogát az I. r. felperestől ajándékozás jogcímén a II. r. felperes szerezte meg, azzal, hogy az I. r. felperes javára haszonélvezeti jogot alapítottak.

[4] A mindkét ügylet kapcsán keletkezett kockázatfeltáró nyilatkozat szerint a kölcsönszerződésben rögzített deviza árfolyama napról napra változik, svájci frank esetében bármilyen irányban és bármilyen mértékben, ezért az esedékesség napján megfizetendő törlesztőrészlet forint összege előre nem megállapítható; amennyiben a forint árfolyama gyengül, a törlesztőrészletek forintban megfizetendő ellenértéke akár jelentős mértékben emelkedhet.

[5] A II. r. alperes 2015. április 21-én kelt, és 2015.május 18-án kézbesített postai küldeményében közölte az I. r. felperessel mindkét szerződést érintően a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződésére vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvény (DH1 törvény), továbbá a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződésére vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvényben rögzített elszámolás szabályairól és egyes egyéb rendelkezésekről szóló 2014 évi XL. törvény (DH2 törvény) szerinti elszámolását; az elszámolás felülvizsgálatnak minősül.

[6] A 2007. december 13-án megkötött kölcsönszerződést a II. r. alperes 2016. február 24-én kelt, az I. r. felperesnek 2006. március 16-án, a III. r. alperesnek 2016. február 29-én, míg a II. r. felperesnek 2016. március 16-án kézbesített, közokiratba foglalt felmondással felmondta.

[7] A 2008. február 26-án létrejött szerződést a II. r. alperes 2016. szeptember 2-án írásban ugyancsak felmondta; a felmondás kézbesítésére az I. r. felperesnek 2016. szeptember 26-án, míg a II. r. felperesnek 2016. szeptember 13-án került sor.

[8] A II. r. alperes engedményezési szerződéssel mindkét közjegyzői okiratba foglalt kölcsönszerződésből eredő teljes követelését a IV. r. alperesre engedményezte, amelyről a szerződő feleket értesítette.

[9] A helység1 helyrajzi szám1 alatti ingatlan vonatkozásában a III. r. felperes tulajdonjogát 4/10-ed illetőségre az ingatlan-nyilvántartásba bejegyezték, azzal, hogy 1/10-ed tulajdoni illetőség különvagyonni szerzés, míg 3/10-ed tulajdoni illetőség ráépítés jogcímén illeti őt meg.

[10] A kölcsönszerződésekből eredően végrehajtási záradék alapján 094.V.593/2008., 094.V.1036/2018., 0540.V.637Ú/2018. és 0235.V.1532/2016. számon indultak végrehajtási eljárások, melyeket a törvényszék felfüggesztett.

[11] A felperesek kereseti kérelmükben mindkét kölcsönszerződést érintően azt kérték, hogy a bíróság azok érvénytelenségének jogkövetkezményét a szerződés határozathozatalig terjedő időre hatályossá nyilvánításával orvosolja. A 2007. december 13-án megkötött szerződés esetében annak megállapítását kérték, hogy az I. r. és a II. r. felperesek, valamint a III. r. alperes egyetemlegesen 7.353.625 forintot tartoznak megfizetni a II. r. alperesnek, míg a IV. r. alperest az ítélet túrésára kérték kötelezni azzal, hogy megtagadhatják a IV. r. alperes által követelt 39.483.613 forint és járulékai teljesítését. A 2008. február 26-án kötött szerződés vonatkozásában annak megállapítását kérték, hogy az I. r. és a II. r. felperesek 8.023.764 forintot tartoznak megfizetni. A IV. r. alperest ebben a vonatkozásban is az ítélet túrésára kérték kötelezni, akként, hogy ezáltal megtagadhatják a IV. r. alperes által követelt 37.118.825 forint és járulékai megfizetését.

A perfelvételi tárgyaláson a felperesek kifejtették, jogkövetkezményként az eredeti állapot helyreállítása is alkalmazható.

Abból indultak ki, hogy a DH1 törvény 3. § (1) bekezdésének megdönthetetlen törvényi vélelme folytán az ÁSZF-nek a szerződés részévé vált azon rendelkezései tisztességtelenek, melyek az eladási és a vételi árfolyamok alkalmazását írják elő. Így az I. r. és a II. r. alperesek követelésüket semmis szerződéses feltételre alapították, a részben érvénytelen szerződés érvénytelen rendelkezéseinek kiesése miatt pedig ők maguk fogyasztóként a teljesítést alappal tagadták meg, késedelembe nem estek, ekként a kölcsönszerződések felmondásának nem volt helye. Hangsúlyozták, hogy – miként az Európai Unió Bíróságának (EUB) C-80/21.-C-82/21. számú egyesített ügyében hozott ítélete (ECLI: EU: C:2022:646) rögzíti – sem részleges, sem teljes semmisség esetében további feltétel nem helyettesíthető be, ezért a DH törvények alkalmazását mellőzni kell. A vételi és eladási árfolyamok alkalmazásának kiesése az indexálási mechanizmus kieséséhez is vezet. Az árfolyamkockázat fogyasztóra terhelése sérti az átláthatóság elvét; mindemellett e semmisségi ok nem állapítható meg, amennyiben az indexálási mechanizmus a részbeni semmisség miatt a szerződésből kiesik.

Hangsúlyozták, a tisztességtelen kikötéshez semmilyen kötelezettség nem fűződhet. Az I. r. és a II. r. alperesek az értékállandósági kikötést logikailag oda nem tartozó elemekkel keverték, úgy, mint az egyoldalú szerződésmódosítás jogának kikötésével, és a különmemű árfolyamok alkalmazásával. Az alkalmazott konstrukció okozatosságát, mechanizmusát sem az üzletszabályzat, sem az írásbeli ajánlat nem bontotta ki, így nem határozható meg, hogy a fogyasztók által felső határ nélkül viselendő árfolyamkockázat miből fakad. A különmemű árfolyamok alkalmazásának tisztességtelenségéből fakadó semmisség ugyan elvben csupán a szerződés részévé váló ÁSZF-ek semmisségét okozza, a szétválasztó elv szerint megítélt maradék tartalom azonban egy teljesen más jellegű szerződést eredményez, melynek érvényben tartása a szerződéskötési autonómia elvét sérti, ekként a szerződés teljesíthetetlen.

Kifejtették, a bíróságnak az EUB-nak a C-19/20. számú ítéletéből fakadóan (ECLI: EU:C:2021:341) anyagi jogi tájékoztatási kötelezettsége van a semmisség jogkövetkezményei tekintetében, s ha ezt teljesíti, az I. r. alperes pedig egyértelmű perbeli nyilatkozatot tesz, úgy kerülnek abba az eljárásjogi helyzetbe, hogy a teljes érvénytelenség orvoslása körében keresetüket megváltoztathassák. A fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló 93/13/EGK irányelvvel (a továbbiakban: Irányelv) ellentétes az a gyakorlat, amely aggálytalanul elfogadja a semmisség orvoslásaként a DH1. törvény 3. § (2) bekezdésében írt kógens norma behelyettesítését, avagy a régi Ptk. 231. § (2) bekezdésének diszpozitív normájának behelyettesítését.

Hangsúlyozták az uniós jog elsőbbségének elvét, valamint a bíróság hivatalbóli vizsgálódásának szükségességét. Kiemelték, hogy kógens norma behelyettesítése csak olyan korlátok között lehetséges, hogy az egész szerződés megdőljön, a fogyasztót különösen hátrányos következményeknek teszi ki, s megszüntetné a visszatartó hatást. Azt, hogy mitől kell megvédeni a fogyasztót, nem a tagállami bíróság dönti el. A nemzeti bíróság ugyanakkor a tisztességtelen feltételt a tagállami jog valamely diszpozitív rendelkezésével felválthatja, de csak akkor, ha a szóban forgó kölcsönszerződés e tisztességtelen feltétel törlése esetén nem maradhat fenn, és a szerződés egészének megsemmisítése a fogyasztót különösen hátrányos következményeknek tenné ki.

Kifejtették, nem lehet elvonni a fogyasztótól azt a jogot, hogy igényelje az eredeti jogi és ténybeli állapot helyreállítását. Ennek fogalmát az EUB C-26/13. (ECLI: EU:C:2014:282), C-118/17. (ECLI: EU:C:2019:207) és C-932/19. (ECLI: EU:C:2021:673) számú ítéletei alapján lehet meghatározni. Mivel az egész szerződés semmis, abból sem jog, sem kötelezettség nem származhat, a jogcím hiánya a kötelelem hiányát jelenti, ezért a jogalap nélküli gazdagodás szabályait kell alkalmazni.

A felperesek kérték az árfolyamkockázati tájékoztatási kötelezettség megfelelő teljesítésének vizsgálatát is.

[12] Az I. r., a II. r. és a IV. r. alperesek a kereset elutasítását kérték. Véleményük szerint az EUB-nak a C-932/19. számú ügyben meghozott döntése egyértelművé tette, a DH1 törvény szabályozása nem ütközik az Irányelvbe. Az átláthatósággal, árfolyamkockázati tájékoztatóval kapcsolatos hivatkozást illetően kiemelték, az I. r. felperes és a III. r. alperes a szükséges kockázatteltérő nyilatkozatot aláírták, az abban foglalt tájékoztatás pedig a

jogszabályi követelményeknek és a Kúria konzekvens gyakorlatának megfelel. Vitatták, hogy mindkét szerződést érintően a felmondások érvénytelenek.

[13] Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította. Kötelezte az I. r., a II. r. és a III. r. felperest, mint egyetemleges kötelezetteket, hogy tizenöt napon belül fizessenek meg az I. r., a II. r. és a IV. r. alperesek részére személyenként 649.815 forint perköltséget. Elrendelte a 094.V.593/2018., a 094.V.1036/2018., a 0540.V.637/2018. és 0235.V.1532/2016. számú végrehajtási eljárások folytatását.

[14] Határozatának indokolásában kifejtette: a hazai ítélkezési gyakorlat egyértelműen akként alakult ki, hogy valóban a bíróságnak önálló mérlegelési jogkörében kell döntenie arról, a DH1 törvény 3. § (2) bekezdésében előírt intézkedések megtétele lehetővé teszi-e azon ténybeli és jogi állapot helyreállítását, amelyben a felperesek és a III. r. alperes, mint fogyasztók a DH1 törvény 3. § (1) bekezdésével tisztességtelennek minősített kikötés hiányában lettek volna. Az önálló mérlegelés ugyanakkor a releváns jogszabályok értelmezését jelenti, és nem teszi szükségessé olyan egyedi tényállás-felderítési cselekmények elvégzését, mint például az arra vonatkozó vizsgálódást, hogy az adott fogyasztó milyen személyi körülmények között, milyen jövedelmi és vagyoni helyzetben, tájékozottság mellett vette fel a kölcsönt, volt-e szándéka különmű árfolyamok alkalmazása nélküli deviza alapú kölcsönszerződést kötni, illetve, amennyiben a szerződéskötés időpontjában is átlátta volna azt, hogy a szerződés a különmű árfolyamokra vonatkozó tisztességtelen feltételt tartalmaz, úgy forintkölcsön szerződést kötött volna-e, vagy általában véve, elállt volna-e kölcsönfelvételi szándékától. A DH1 törvény 3. § (2) bekezdésében foglalt intézkedések lehetővé teszik azon ténybeli és jogi állapot helyreállítását, amelyben a szerződő fogyasztók a DH1 törvény 3. § (1) bekezdésével tisztességtelennek minősített kikötés hiányában lettek volna. A DH1 törvény 3. § (2) bekezdésének az a rendelkezése, hogy az árfolyamrés semmis kikötése helyébe mind a folyósítás, mind a törlesztés tekintetében a Magyar Nemzeti Bank (MNB) hivatalos deviza árfolyamának alkalmazását előíró rendelkezés lép, ténylegesen a régi Ptk. 231. § (2) bekezdését egyértelműsíti, és a különmű árfolyamok alkalmazásából fakadó tisztességtelenség kiküszöbölésére szolgál. E jogszabályi rendelkezés nem ellentétes az EUB-nak a C-932/19. számú ítéletével, mely utóbbi az érvénytelenség jogkövetkezményei kapcsán akár a fogyasztó akarata ellenére is alkalmazhatónak ítéli a nemzeti jognak azt a diszpozitív szabályát, amelyik úgy küszöböli ki a tisztességtelen kikötések következtében fennálló értékeltolódást, az így előállt jogalap nélküli gazdagodást, hogy ezzel lényegében lehetővé teszi azon jogi és ténybeli állapot helyreállítását, melyben a fogyasztók a tisztességtelen kikötés hiányában lettek volna. A szolgáltatás és ellenszolgáltatás közti tisztességtelen értékeltolódást a DH1 törvény 3. § (2) bekezdése az MNB középárfolyamának alkalmazásával korrigálta. Azzal, hogy a pénzintézetet a különbözet visszafizetésére is kötelezte, kiküszöbölte a jogalap nélküli gazdagodásból fakadó hátrányt, és helyreállította azt a jogi és ténybeli állapotot, amely a tisztességtelen kikötés nélkül állt volna fenn. Miként a Kúria Pfv.II.20.037/2023/5. számú ítéletében kifejtette, a különmű árfolyamok alkalmazását a DH1 törvény 3. §-a részleges semmisségi oknak tekintette és orvosolta, összhangban az Európai Unió jogával. A Kúria Gfv.VI.30.206/2023/2. számú végzésében pedig arra mutatott rá, az EUB lényegében úgy ítélte meg, hogy amennyiben a magyar jogalkotó orvosolta az árfolyamrésre vonatkozó kikötést tartalmazó szerződésekhez kapcsolódó gyakorlati problémákat, azáltal, hogy előírta e kikötés felváltását, és így biztosította az érintett szerződések érvényességét, az ilyen megközelítés megfelel az Irányelvnek. Alaptalanul állították tehát a felperesek, hogy a DH törvények létjogosultsága megkérdőjelezhető.

[15] A Kúria már Gfv.VII.30.160/2014/5. számon meghozott ítéletében hangsúlyozta, a fogyasztói szerződésben egyedileg meg nem tárgyalt feltétel tisztességtelenségének jogkövetkezményeként az Irányelv 6. cikk (1) bekezdése azt írja elő, hogy a nemzeti jog rendelkezései nem jelenthetnek kötelezettséget a fogyasztóra nézve, és ha a szerződés a tisztességtelen feltételek kihagyásával is teljesíthető, úgy az változatlan tartalommal továbbra is köti a feleket. Döntése indoklásában a Kúria kifejezetten kitért arra, hogy az EUB-nak a C-618/10. számú, Banco Espanol-ügyben hozott ítélete (ECLI: EU: C:2012:349) értelmében a nemzeti bíróságoknak nincs lehetőségük a szerződési feltétel tisztességtelen jellegének megállapítása esetén a szerződési feltételek módosítására, kiegészítésére. A Kúria így az egyes szerződéses rendelkezések módosítása nélkül az eladási árfolyam tisztességtelenségét megállapító ítéleti rendelkezés mellett a vételi árfolyam alkalmazására vonatkozó szerződéses rendelkezést is érvénytelennek nyilvánította, miáltal lehetővé vált, hogy az érvénytelen szerződéses rendelkezések helyébe a Ptk.-nak az ugyancsak egynemű árfolyam alkalmazását biztosító diszpozitív rendelkezései lépjenek. Mivel tehát a szerződéskötések időpontjában a magyar jognak diszpozitív jogszabályi rendelkezése volt, az átváltási árfolyamokban a szerződő feleknek megegyezni nem kellett.

[16] A régi Ptk. 231. § (2) bekezdésének rendelkezése mindkét irányú átszámításra alkalmas, figyelemmel arra, hogy nem azt a rendelkezést tartalmazza, miszerint idegen pénznemben meghatározott tartozást a fizetés helyén és idején érvényben lévő árfolyam alapul vételével kell átszámítani. A „más pénznem” szókapcsolat nem szinonimája sem a „deviza”, sem az „idegen pénznem” fordulatoknak abban az értelemben, hogy csak ezek lennének értendők a „más pénznem” kifejezés alatt. Így a szerződésekben kikötött forint kölcsönösszegek devizára átszámítása, illetőleg a törlesztőrészletek forintra átszámítása lehetséges. Mindemellett az ítélkezési gyakorlat fenntarthatóságát az EUB-nak a C-212/20. számú ügyben hozott ítélete (ECLI: EU: C:2021:934) ugyancsak nem kérdőjelezi meg. A diszpozitív rendelkezés ugyanis az adott tényállás és a magyar anyagi jogi környezet mellett ex lege veendő figyelembe, s ez nem minősül szerződésmódosításnak. Hasonlóan, irrelevánsak az EUB 6/22. számú ítéletében (ECLI: EU: C:2023:216) kifejtettek is. Az EUB-nak a C-260/18. számú ügyben (ECLI: EU: C:2019:819) kifejtett álláspontja pedig azért nem bír jelentőséggel, mert a tagállami jog, nevezetesen a lengyel jog nem tartalmazott a régi Ptk. 231. § (2) bekezdéséhez hasonló jogszabályi rendelkezést. Az EUB-nak a C-932/19. számú ügyben hozott ítélete a bíróságokra kötelező, az önmagában is érthető, ezért magyarázatra sem szorul, s a későbbi döntések láncolatára alapított érvelés sem vezethet annak eltérő értelmezésére.

[17] A törvényszék kitért arra is, a felperesek okfejtése logikus, szabatosan felépített volt; mivel nem volt ellentmondásos, nem volt szükség anyagi pervezetésre sem. A bíróság tájékoztatási kötelezettsége kapcsán pedig abból indult ki, az EUB-nak a felperesek által felhívott egyik döntése sem teszi kétségessé, hogy a tagállami bíróság a saját eljárásjoga szerint köteles eljárni. Az EUB C-19/20. számú ítéletének [97] margóbekezdése kifejezetten rögzíti is, annak érdekében, hogy a fogyasztó szabad és tájékozott hozzájárulását adhassa, a nemzeti bíróságnak a nemzeti eljárási szabályok keretein belül, a méltányosság polgári eljárásokban érvényesülő elvére tekintettel – függetlenül attól, hogy a feleket jogi képviseli képviseli-e – objektíven és kimerítő jelleggel ismertetnie kell a felek számára a tisztességtelen feltétel eltörléséhez fűződő jogkövetkezményeket. Ebből következően a nemzeti bíróságnak tájékoztatási kötelezettségét úgy teljesítenie, hogy a tájékoztatás tartalmában összhangban legyen az EUB döntései fényében értelmezendő Irányelv tartalmával, és akkor, ha egyébként

a tagállami eljárási szabály keretein belül merül fel tájékoztatási kötelezettsége. A Pp. 237. § (3) bekezdésének a) pontjában említett tájékoztatás pedig leginkább olyan esetekre vonatkozik, amikor a fél tényelődása és jogállítása egymásnak nem feleltethető meg, ugyanis a bíróság megítélése szerint az előadott tények nem annak a jogszabálynak az alkalmazásához vezetnek, mint amit a felperes megjelölt. Olyankor, ha a felek között jogkérdésben van vita, s a kereset érdemi vizsgálata nem akadályozott, nem tehet a bíróság előzetes állásfoglalást arról, hogy a különmemű árfolyamok alkalmazása teljes, vagy részleges érvénytelenséghez vezet-e. Az elsőfokú bíróság kiemelte továbbá az EUB-nak a C-472/11. számú ügyben meghozott ítéletét (ECLI: EU: C:2013:88), mely szerint tájékoztatási kötelezettség akkor merül fel, ha a bíróság hivatalból kíván a felek által fel nem hívott körülményeket figyelembe venni, vagy jogszabályt alkalmazni.

[18] Az árfolyamkockázati tájékoztató kapcsán a törvényszék leszögezte, az ítélezési gyakorlat kialakultnak tekinthető, akként, hogy az I. r. és a II. r. alperesek által alkalmazott tájékoztató megfelelő volt, az átláthatóság sérelme nem merült fel.

[19] Abban az esetben, ha nem merül fel az átláthatóság hiányából, az árfolyamkockázati tájékoztatás elégtelenségéből fakadó semmisségi ok, hanem a szerződés kizárólag a DH1 törvény 3. § (1) bekezdése és 4. § (1) bekezdése szerinti érvénytelen kikötésekkel terhelt, a felmondás jogszerűtlenségére alapított hivatkozás az elsőfokú bíróság megítélése szerint szükségképpen alaptalan. Megjegyzendő, hogy a felmondás időpontja a DH törvények szerinti elszámolást követte, azaz a felmondáskor a tisztességtelenül felszámított összeg nélküli követelés tekintetében is késedelem állt fenn.

[20] Az ítélet ellen a felperesek fellebbeztek; kérték annak megváltoztatását, s közbeni ítélet hozatalát, annak deklarálása mellett, hogy a támadott szerződések teljesen érvénytelenek. A jogkövetkezmények alkalmazása tekintetében álláspontjuk szerint az elsőfokú eljárás megismétlése szükséges a perfelvételi szaktól.

[21] A felperesek lényegében fenntartották az elsőfokú eljárásban tett nyilatkozataikat. Álláspontjuk szerint abból kell kiindulni, hogy a DH1 törvény 3. § (1) bekezdése megdönthetetlen vélelmet tartalmaz, a fogyasztói szerződés részévé váló ÁSZF semmissége pedig megkerülhetetlen jogi tény. A bíróság kötelezettsége megítélni, hogy az említett érvénytelenségi okok a szerződés részbeni vagy teljes semmisségét okozzák-e; előbbi esetben az érvénytelenséget orvosolni nem lehet, míg utóbbi esetben az EUB-nak a C-6/22. számú ügyben meghozott ítélete értelmében a kógens norma behelyettesítése az Irányelvvel ellentétes, a C-26/13. számú ítélet pedig a diszpozitív norma behelyettesíthetőségét is korlátok közé szorította. Téves tehát a törvényszéknek az a következtetése, hogy a különmemű árfolyamok alkalmazása részleges semmisségi okot képez, amelyet a DH1 törvény az uniós joggal összhangban orvosolt. Nem igaz, hogy a DH1 törvény 3. § (2) bekezdésében írt kógens norma behelyettesítése az eredeti jogi és ténybeli állapot helyreállítását eredményezi. Kifejtették azt is, hogy álláspontjuk szerint a szerződések teljesen semmiek, az Irányelv 6. cikk (1) bekezdése alapján pedig a fogyasztót illeti meg az a jog, hogy a teljes egészében semmis szerződés jogkövetkezményei kapcsán akaratát kinyilváníthassa. Ezt akkor tudja megtenni, ha pervezető intézkedésben, a kontradiktórius eljárás elvének megfelelően a nemzeti bíróság az EUB-nak a C-19/20. számú ítéletében írt tájékoztatást megadja. Utaltak arra, hogy a DH1 törvény az EUB C-453/10. számú ítélete (ECLI: EU: C:2012:144) szerinti objektív szakaszban avatkozik be, s megakadályozza, hogy a bíróság a C-397/11. számú ítélet

(ECLI: EU: C:2013:340) [44] pontja szerinti értékelést elvégezhesse, azaz megtiltja, hogy az árfolyamrés tisztességtelensége kapcsán annak a szerződés érvényességére gyakorolt hatását vizsgálja.

[22] Kiemelték, hogy az elsőfokú bíróság ítélete – miként lényegében a teljes magyar bírói gyakorlat – az EUB döntéseit félreértelmezte. Az ítéletből az sem tűnik ki, melyik jogszabályi rendelkezés – a DH1 törvény 3. § (2) bekezdése, vagy a régi Ptk. 231. § (2) bekezdése – konvalidált. A döntésből az következik, hogy az elsőfokú bíróság az EUB ítéleteinek hatálya alól elvonta magát. A Kúria döntéseire hivatkozása irreleváns, hiszen az EUB-nak a C-379/21. számú ügyben hozott végzése (ECLI: EU: C:2023:29) értelmében a nemzeti bíróságnak figyelmen kívül kell hagynia a magasabb szintű bíróságnak az uniós jognak nem megfelelő utasításait.

[23] Mindamellett, hogy részleges semmisség esetén diszpozitív jogszabályi rendelkezés behelyettesítésére eleve nincs lehetőség, Teljesen mindegy, ki kinek tartozik, ha nincs kurzus, a forintból a devizát nem lehet kiszámítani.

[24] Beadványukban hangsúlyosan kiemelték a fogyasztó erre vonatkozó nyilatkozatának hiányában az utólagosan megalkotott kógens norma [a DH2 törvény 3. § (2) bekezdése] behelyettesítésének tilalmát, s azt, hogy a nemzeti bíróságnak ügyelnie kell, döntése ne járuljon hozzá az eladók vagy szolgáltatók tekintetében jelentkező visszatartó erő megszüntetéséhez. Az EUB gyakorlatából egyértelmű, hogy az uniós joggal ellentétes a DH törvények behelyettesítési módszere; a magyar bírói gyakorlatot az uniós joggal az EUB-nak a C-80/21 – C-82/21., a C-472/20., a C-705/21. (ECLI: EU: C:2023:352) és a C-6/22. számon meghozott döntései is ellentétesnek minősítik. A DH törvények megalkotásának célja egyébként álláspontjuk szerint az volt, hogy lehetetlenné tegyék a fogyasztónak a szerződés teljes semmisségére hivatkozását.

Kiemelték a nemzeti bíróságot hivatalból terhelő tájékoztatási kötelezettséget is.

[25] A felperesek kérték előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését abban a vonatkozásban, hogy az Irányelvvel ellentétes-e az olyan tagállami bírósági ítélezési gyakorlat, amely

- a DH1 törvény 3. § (2) bekezdésében foglalt kógens norma behelyettesítését tekinti az EUB C-118/17. és C-932/19. számú ítéleteiben foglalt eredeti jogi és ténybeli állapot helyreállításának, úgy, hogy eloldja magát az EUB C-6/22. számú ítélete anyagi jogi hatályától;

- a DH1 törvény 37. §-a és 37/A. §-a által korlátozott jogérvényesítési lehetőséget biztosít-e a fogyasztónak, és arra szorítja-e őt, hogy az Irányelvben biztosított jogaival ne élhessen, s magára nézve kötelezően fogadja el a DH1 törvény 3. § (2) bekezdése szerinti érvényesség nyilvánítást, mindezen túlmenően pedig minden jogáról mondjon le;

- a Kúria Gfv.VI.30.205/2023/2. és Gfv.VI.30.206/2023/2. számú precedens jellegű határozataira hivatkozással a bírói gyakorlat korlátozza-e az EUB-nak a C-705/21. és a C-

520/21. számú (ECLI:EU:C:2023:478) ügyekben hozott ítéletének hatályát, azzal, hogy valótlanul állítja, az EUB hozott olyan döntést, melyben kimondta, hogy az általa megvizsgált nemzeti jogszabály (a DH törvények összessége) az Irányelvnek és az uniós jognak megfelel; az EUB ítéleteinek hatályát korlátozza a Kúria említett két végzésének tartalma szerint, melyekben a jogi érvelés, a levont következtetés megfelel-e az Irányelv szerinti teljes érvényesülés, illetve hatékony bírói jogvédelem közjogi elvárásának, figyelemmel arra, hogy a Kúria korlátozott precedens jellegű határozatokat hoz, melyektől az alsóbb fokú bíróságoknak az eltérést indokolniuk kell;

- a Kúria említett két végzésében foglalt jogi érvelés, levont következtetés megfelel-e az Irányelv szerinti teljes érvényesülés, illetve hatékony bírói jogvédelem közjogi elvárásának, és megilleti-e a jog a perbíróságot, hogy az EUB ítéleteinek hatályát e két végzés tartalma szerint korlátozza?

[26] Utaltak arra is, hogy a magyar bíróságok, így a Kúria mellett a Győri Ítéltábla is rendszerszinten vonják kétségbe az EUB ítéleteinek hatályát, s folytatnak *contra legem* joggyakorlatot. Emiatt az EUB-nél előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését indítványozták annak kapcsán is, hogy

- az Irányelvvel ellentétes-e az a tagállami bírói gyakorlat, hogy az EUB ítéleteit a releváns jogvitában vagy nem alkalmazzák, vagy az ítéletek szövegét abból a célból torzítják, hogy a nemzeti joggal az uniós jog tartalmát felülírják;

- az ilyen ítélkezési gyakorlatot folytató bíróságok megfelelnek-e az Európai Unióról szóló Szerződés (EUSZ) 19. cikke szerinti pártatlan és független bíróság fogalmának?

[27] Kérték az eljárásnak az EUB előtt C-630/23. számon folyamatban lévő előzetes döntéshozatali eljárás befejezéséig jelen eljárás felfüggesztését. Előadták, hogy ebben az eljárásban az EUB a DH törvények kiigazító rendszerének szerződésre gyakorolt hatását vizsgálja.

[28] A felperesek az eljárás szabálytalansága miatti kifogást terjesztettek elő, hivatkozással arra, hogy a Győri Ítéltábla gyakorlatában a régi Ptk. 231. § (2) bekezdése szerinti diszpozitív normával helyettesíti be az érvénytelen szerződési feltételt.

[29] Az I. r., a II. r. és a IV. r. alperesek fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérték; annak jogi indokaival is egyetértettek. Kiemelték, a kölcsönszerződések kifejezetten és egyértelműen tartalmazzák, devizában nyilvántartott kölcsön nyújtására került sor. Nem volt akadálya annak, hogy a szerződő felek a pénztartozást ne a teljesítés helyén érvényben lévő pénznemben határozzák meg. Még a DH1 törvény alkalmazása nélkül is az MNB középárfolyammal kellene a deviza összegben meghatározott pénztartozást forintra átszámítani, és azt teljesíteni, azaz a szerződés maradék tartalmának is ugyanaz lenne a következménye, mint a DH1 törvény 3. § (2) bekezdése alkalmazásának. Utaltak arra, hogy az árfolyamrészre vonatkozó részleges érvénytelenség kiküszöbölésére az EUB-nak a C-932/19. számú ügyben meghozott ítélete a DH törvényeket alkalmazhatónak minősítette, ugyanis kimondta, hogy a DH1 törvény kötelezheti a nemzeti bíróságot arra,

hogy az árfolyamrésre vonatkozó tisztességtelen kikötést a hivatalos árfolyam alkalmazását előíró jogszabályi rendelkezéssel váltsa fel, anélkül, hogy a bíróság helyt adhatna a fogyasztónak a kölcsönszerződés teljes érvénytelenségének megállapítására irányuló kérelmének, még akkor is, ha a bíróság úgy ítéli meg, hogy a szerződés fenntartása ellentétes lenne a fogyasztó érdekeivel, különös tekintettel az árfolyamkockázatra, és anélkül, hogy a fogyasztó által kifejezett szándék elsőbbséget élvezhetne – abban az esetben, ha a bíróság önálló mérlegelési jogkörének gyakorlása keretében meg tudja állapítani, hogy az e nemzeti jogszabályban így előírt intézkedések megtétele valóban lehetővé teszi azon jogi és ténybeli állapot helyreállítását, amelyben a fogyasztó az árfolyamrésre vonatkozó tisztességtelen kikötések hiányában lett volna. A DH1 törvény 3. § -a alapján a visszamenőleges hatállyal a kölcsönszerződés részévé váló kikötések pedig kötelező érvényű nemzeti jogszabályi rendelkezéseket tükröznek, s így nem tartoznak az Irányelv hatálya alá. Az árfolyamrés alkalmazását előíró feltételt érintő szerződéses tartalom a jogszabály erejénél fogva kötelezően módosult, a DH1 törvény alkalmazása kapcsán pedig a fogyasztó akarata nem bír döntő jelentőséggel. Mindemellett a tisztességtelenül felszámított összeget a DH2 törvény a fogyasztó javára elszámolta, ekként az árfolyamrés vonatkozásában létrejött az a jogi és ténybeli állapot, amelyben a fogyasztó az árfolyamrés kikötésének hiányában lenne. Abban az esetben is, ha a szerződések maradék tartalma nem volna teljesíthető, a DH törvények pedig nem lennének alkalmazhatóak, van olyan diszpozitív jogszabályi rendelkezés [a régi Ptk. 231. § (2) bekezdése], mely a perbeli szerződésnek a régi Ptk.-ra utaló rendelkezései hiányában is alkalmazható lenne az árfolyamrésre vonatkozó tisztességtelen feltétel érvénytelenségének orvoslására.

[30] A III. r. alperes a fellebbezésre nyilatkozatot nem terjesztett elő.

[31] Az ítéltábla a fellebbezést a Pp. 376. § (1) bekezdése értelmében tárgyaláson kívül elbírálván megállapította, hogy a fellebbezés alaptalan.

[32] A másodfokú bíróság mindenekelőtt azt rögzíti, hogy a felperesek nem támadták a törvényszék ítéletének az árfolyamkockázati tájékoztatás megfelelőségére vonatkozó megállapításait, így az ítélet ezzel kapcsolatos érvelését nem érintette.

[33] A fentiek előre bocsátását követően az ítéltábla arra a következtetésre jutott, hogy az elsőfokú bíróság a keresetet helytállóan utasította el.

[34] A felperesek helytállóan utaltak arra, hogy a deviza alapú kölcsönszerződésekben a különmemű árfolyamok alkalmazása a szerződések érvénytelenségét eredményezte, amit a DH1 törvény 3. § (1) bekezdése deklarált is. A DH1 törvény 3. § (2) bekezdése akként rendelkezett, hogy az árfolyamrésről szóló feltétel helyett az MNB által meghatározott, az esedékesség időpontjában jegyzett árfolyamot kell alkalmazni, azaz a tisztességtelen szerződési feltételt diszpozitív nemzeti jogszabályi rendelkezéssel, a régi Ptk. 231. § (2) bekezdésével helyettesítette.

[35] Miként a Kúria Gfv.I.30.369/2023/6. számú ítéletében rögzítette, az EUB C-118/17. számú ítéletében arra a következtetésre jutott, hogy az Irányelv 7. cikkének (1) bekezdése nem képezi akadályát annak, hogy a tagállamok az Irányelv 6. cikkének (1) bekezdéséből fakadó követelmények tiszteletben tartása mellett jogszabállyal vessenek véget

a tisztességtelen szerződési feltételeknek a fogyasztók és eladók vagy szolgáltatók között létrejött szerződésekben történő használatának. A C-51/17. számon meghozott ítélet (ECLI:EU:C:218:750) pedig azt tartalmazza, hogy az Irányelv 3. cikk (1) bekezdésében írt „egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltétel” az olyan szerződési feltételre is vonatkozik, amelyet valamely kötelező érvényű, a szerződés fogyasztóval történt megkötését követően elfogadott olyan nemzeti jogszabályi rendelkezés módosított, amely arra irányul, hogy az említett szerződésben foglalt valamely semmis feltétel helyébe más szabályt léptessenek.

[36] Az EUB C-932/19. számú ítéletében azt mondta ki, hogy nem ellentétes az Irányelv 6. cikk (1) bekezdésével a nemzeti jog olyan szabálya, amely a fogyasztóval kötött kölcsönszerződések vonatkozásában semmisnek nyilvánítja az árfolyamrészre vonatkozó, tisztességtelennek tekintett kikötést, és arra kötelezi a hatáskörrel rendelkező nemzeti bíróságot, hogy e kikötést a nemzeti jog hivatalos árfolyam alkalmazását előíró rendelkezésével váltsa fel, anélkül, hogy e bíróságnak lehetősége lenne az érintett fogyasztó azon kérelmének helyt adni, amely a kölcsönszerződés teljes érvénytelenségének megállapítására irányul, még akkor is, ha az említett bíróság is úgy ítéli meg, hogy e szerződés fenntartása ellentétes lenne a fogyasztó érdekeivel, különös tekintettel az árfolyamkockázatra, amely a fogyasztót az említett szerződés egy másik kikötése értelmében továbbra is terheli, feltéve, hogy ugyanez a bíróság az önálló mérlegelési jogkörének gyakorlása keretében, és anélkül, hogy az e fogyasztó által kifejezett szándék elsőbbséget élvezhetne e mérlegelési jogkörhöz képest, meg tudja állapítani, hogy az e nemzeti jogszabályban így előírt intézkedések megtétele valóban lehetővé teszi azon jogi és ténybeli állapot helyreállítását, amelyben az említett fogyasztó e tisztességtelen kikötés hiányában lett volna. Azzal tehát, hogy a jogalkotó a DH1 törvény 3. § (2) bekezdésének beiktatásával az árfolyamrész tisztességtelenségéből származó következményeket orvosolta, e kikötést diszpozitív nemzeti jogszabályi rendelkezéssel helyettesítette, biztosította a szerződések érvényességét. Ez a megközelítés megfelel az Irányelv célkitűzéseinek.

[37] Annak kapcsán, hogy a tagállami jogszabályban előírt intézkedések megtétele lehetővé teszi-e azon jogi és ténybeli állapot helyreállítását, amelyben a fogyasztó e tisztességtelen kikötés hiányában lett volna, a fogyasztó által kifejezett szándék a tagállami bíróság mérlegelési jogköréhez képest elsőbbséget nem élvezhet (EUB C-80/21. és C-82/21. számú egyesített ügyekben hozott ítéletei, C-932/19. számú ítélete). Annak értékelése során tehát, hogy az egy vagy több tisztességtelen feltételt tartalmazó szerződés az említett feltételek kihagyásával is teljesíthető-e, az eljáró bíróság nem támaszkodhat kizárólag arra, hogy az említett szerződés egészének semmissé nyilvánítása a fogyasztó számára esetleg kedvezőbb. Az EUB C-19/20. számú ítéletében pedig kifejtette: annak értékelése során, hogy az egy vagy több tisztességtelen feltételt tartalmazó szerződés az említett feltételek kihagyásával is teljesíthető-e, az eljáró bíróság nem támaszkodhat kizárólag arra, hogy az említett szerződés egészének semmissé nyilvánítása a fogyasztó számára esetleg kedvezőbb.

[38] A DH2 törvény 3. § (1) bekezdése szerint kötelezően előírt elszámolással a nemzeti jogalkotó a fogyasztót abba a helyzetbe hozta, amelyben a tisztességtelen szerződési feltétel hiányában eredetileg is lett volna; a felperesek által sem vitatottan az árfolyamrész alkalmazása folytán jogosulatlanul beszedett összegeket a bank számukra visszatérítette.

[39] A Kúria említett ítéletében rámutatott arra is, hogy az EUB-nak a C-705/21. számú ügyben meghozott ítélete sem ad alapot eltérő következtetés levonására. Egyrészt ugyanis a

határozat az árfolyamkockázatot a fogyasztóra terhelő kikötés tisztességtelensége miatti érvénytelenség jogkövetkezményeire kiterjedően értelmezte az Irányelvet, nem pedig a kettős árfolyam alkalmazásából fakadó árfolyamrést érintően, másrészt pedig a döntés a tagállami bíróság általi „szerződés módosításról” szól a régi Ptk. diszpozitív szabályainak behelyettesítése útján, míg az árfolyamrés esetében a jogalkotó részéről az uniós jogot nem sértő generális jogalkotási eszközzel került sor a tisztességtelen feltétel helyettesítésére.

[40] A fentiekből következően a per érdemi elbírálása tekintetében nem volt jelentősége annak, hogy az elsőfokú bíróság jogi álláspontja folytán nem ismertette a felekkel a tisztességtelen feltétel eltörléséhez fűződő jogkövetkezményeket, ugyanakkor az ítéltábla kiemeli, az ítélet [64] és [65] bekezdéseiben írt okfejtéssel nem ért egyet.

[41] Tény, hogy a polgári eljárásjog alapvetően az uniós jogi harmonizáción kívül eső terület, azaz a tagállamok eljárási autonómiájának elve érvényesül. Ebből azonban nem fakadhat, hogy a nemzeti jogalkotónak az eljárási szabályok megalkotásakor egyáltalán ne kellene számításba vennie azt, hogy e szabályok az uniós jogrend által biztosított jogok érvényesítését is garantálják, így mások mellett a fogyasztóvédelem területén. A tagállami eljárási autonómia korlátait az EUB gyakorlatából kikristályosodott elvek, az egyenértékűség és a tényleges érvényesülés képezik. Az előbbi szerint a nemzeti eljárásjogi szabályok nem lehetnek kedvezőtlenebbek, mint a hasonló belső jellegű helyzetekre vonatkozó szabályok, míg az utóbbi azt jelenti, hogy e szabályok nem tehetik a gyakorlatban lehetetlenné vagy rendkívül nehézé az uniós jogrend által biztosított jogok gyakorlását (EUB C-397/11., 29. pont, Kúria Gfv.VI.30.084/2022/31., [25]). A tagállamoknak azon eljárási szabályai tehát, amelyek az uniós jogok védelmének biztosítására irányulnak, az eljárási autonómiához kapcsolódnak annyiban, hogy a nem ilyen jellegű eljárási szabályokkal szemben az uniós jogban kialakult egyenértékűség és tényleges érvényesülés prizmáján keresztül megtörhetnek.

[42] Az adott esetben az EUB C-19/20. számú ítéletében az Irányelv 6. cikkének az Európai Unió Alapjogi Chartájának (a továbbiakban: Charta) 47. cikkével összefüggésben értelmezett (1) bekezdését úgy értelmezte, hogy az eladó vagy szolgáltató és a fogyasztó között létrejött szerződésben szereplő feltétel tisztességtelen jellegét meghatározó nemzeti bíróság feladata, hogy a nemzeti eljárási szabályok keretein belül, kontradiktórius vitát követően a fogyasztót – függetlenül attól, hogy jogi képviselő képviseli-e – tájékoztassa az ilyen szerződés semmissé nyilvánításához fűződő jogkövetkezményekről (ítélet 100. pontja).

[43] Uniós jogon alapuló követelés érvényesítése iránti perben a másodfokú bíróság véleménye szerint „a nemzeti eljárási szabályok keretein belül” fordulatot nem lehet úgy értelmezni, hogy a tagállami bíróság mellőzhesse az uniós jogból fakadó tájékoztatás megadását a fogyasztó részére; ezzel ellenkező eljárása a jogvédelem szintjének csökkenéséhez vezet. A bíróságnak értékelnie kell a nemzeti eljárási szabályokat, de a tájékoztatási kötelezettség teljesítését a tagállami eljárásjogi rendelkezések nem annulálhatják. Az uniós jog érvényesülése érdekében tehát az említett tájékoztatási kötelezettség a Pp. 237. §-a szerinti, az anyagi pervezetés körében érvényesülő tájékoztatási kötelezettség mellett terheli a nemzeti bíróságot.

[44] Ezért az ítéltábla a Pp. 383. § (2) bekezdésére hivatkozással, az indokolás fentiek szerinti korrekciójával az elsőfokú bíróság érdemben helyes ítéletét helyben hagyta.

[45] A Pp. 83. § (1) bekezdése alapján kötelezte az eredménytelenül fellebbező felpereseket, hogy a Pp. 344. § (1) bekezdése szerinti tizenöt nap teljesítési határidőben személyenként fizessenek meg az I. r., a II. r. és a IV. r. alpereseknek, mint együttesen jogosultaknak 190.500 – 190.500 Ft másodfokú perköltséget; az említett összegek a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (R.) 3. § (6) bekezdése szerint a kifejtett tevékenységgel arányban állóan, a főszabályhoz képest mérsékelt összegben meghatározott, ugyanakkor a R. 4/A. § (1) bekezdése alapján általános forgalmi adót is tartalmazó ügyvédi munkadíjat foglalják magukban. A felpereseknek ezen túlmenően viselniük kell saját költségeiket is.

[46] Mivel az uniós jog további értelmezése a per eldöntéséhez szükségtelen, az ítéltábla a felperesek előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése iránti kérelmet, figyelemmel a Pp. 130. § (3) bekezdésére is, elutasította. Hangsúlyozza továbbá, ítéletében nem hivatkozott a Kúria Gfv.VI.30.205/2023/2. és Gfv.VI.30.206/2023/2. számú végzéseire, arra nézve pedig, hogy helyesen a Charta 47. cikke szerinti értelemben vett független és pártatlan bíróságnak minősül, a felperesek érvelésére figyelemmel kételye nem merült fel.

[47] A felperesek eljárás felfüggesztése iránti kérelme szintén nem alapos, ugyanis az EUB előtt C-630/23. számon indult előzetes döntéshozatali eljárásban a Kúria előterjesztéséből kitűnik, olyan szerződéses kikötés tisztességtelenségéből származó semmisség jogkövetkezményeinek levonása kapcsán kérte az Irányelv 1. cikk (2) bekezdésének, 6. cikk (1) bekezdésének és 7. cikk (1) bekezdésének értelmezését, amelyet a DH törvények nem rendeztek.

[48] A másodfokú bíróság a felperesek eljárás szabálytalansága miatt előterjesztett kifogását is elutasította. Megjegyzi, hogy a felperesek a Győri Ítéltábla anyagi jogi kérdésben kialakult gyakorlatát kifogásolták, ami kérelmük teljesítését *ab ovo* kizárja. Ennek kapcsán az ítéltábla felhívja a Pp. 156. § (2) bekezdését is.

Győr, 2024. szeptember 13.

Dr. Lezsák József s. k.
k.

Dr. Szabó Péter s. k.

Dr. Molnár Andrea s.

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró